

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,179 คน จาก 182 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 182 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,997 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 33 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 94 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 55 คน และครูผู้สอน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 794 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 942 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 241 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ โดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยรวมได้ 446 คน ได้ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 24 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 64 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 36 คน และครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 129 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 153 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำนวน 37 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีระดับการวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และแบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นโดยเสรี เกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาและหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .85

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีการค้นพบดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบุคลากรและด้านลักษณะวิธีการในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

2.1 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบุคลากรและด้านลักษณะวิธีการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมและด้านลักษณะวิธีการในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา พบว่า

3.1 ระหว่างสถานภาพ พบว่า โดยรวม ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรม ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านบุคลากร และด้านลักษณะวิธีการในการจัดการศึกษา ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ระหว่างขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรม ด้านบุคลากร และด้านลักษณะและวิธีการในการจัดการศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีการเข้ามามีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง การเข้ามามีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า

4.1 ด้านกิจกรรมการมีส่วนร่วม ได้แก่ ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดแหล่งเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการเรียนรู้ ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนสวัสดิการแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู

4.2 ด้านบุคลากรที่มีส่วนร่วม ได้แก่ ควรให้เทศมนตรีหรือคณะกรรมการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมจัดการศึกษา ควรให้สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิก อบจ. / อบต. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ควรให้ผู้บริหารหรือตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา

4.3 ด้านลักษณะวิธีการในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ได้แก่ ควรให้ผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากองการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แทนหรือผู้ประสานงานจัดการศึกษา ควรให้ประธานสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกรรมการจัดการศึกษา ควรให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธานคณะกรรมการจัดการศึกษา

อภิปรายผล

1. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกิจกรรม ด้านลักษณะวิธีการในการจัดการศึกษา และด้านบุคลากร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เป็นประจำ ทำให้บุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมด้านการศึกษาน้อย จึงส่งผลให้ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และไม่เข้าใจถึงบทบาทของตนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ยังขาดประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมด้านการส่งเสริมวิชาการ งานด้านกีฬา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เป็นต้น จึงส่งผลให้ ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ วรณที ศรีโนนยาง (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมและความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง จะตั้งอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ มี

ความพร้อมทางค่านิยมประมาณ ตลอดจนมีความพร้อมในเรื่องบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก จะตั้งอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก มีความขาดแคลนในด้านบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน จึงส่งผลให้ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ตระกูล อุดมเสียง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานด้านการสัมพันธ์กับชุมชนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

3.1 ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การเข้าร่วมประชุม เข้าร่วมพิจารณาการวางแผนพัฒนาตำบล การพิจารณางบประมาณ เป็นจำนวนบ่อยครั้งกว่าครูผู้สอน ส่งผลให้ผู้บริหารได้มีการปฏิสัมพันธ์และมีความสัมพันธ์กับบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีความเข้าใจซึ่งกันและกันมากกว่าครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ตระกูล อุดมเสียง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานด้านการสัมพันธ์กับชุมชนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและผู้ช่วยบริหารเห็นว่าการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับดี ส่วนครูผู้สอนเห็นว่าอยู่ในระดับพอใช้ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร ผู้ช่วยบริหาร และครูผู้สอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารและผู้ช่วยบริหาร มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากกว่าครูผู้สอน ส่วนผู้บริหารและผู้ช่วยบริหารมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง มีการเข้ามามีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง จะตั้งอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ มีความพร้อมทางด้านงบประมาณ ตลอดจนมีความพร้อมในเรื่องบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก จะตั้งอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก มีความขาดแคลนในด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน จึงส่งผลให้ โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็ก มีการเข้ามามีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง มีการเข้ามามีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ตระกูล อุดมเสียง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานด้านการสัมพันธ์กับชุมชนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่างกันมีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และฝ่ายบริหาร พนักงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมและสนับสนุน โดยให้บุคลากรที่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการฝึกอบรมบุคลากรให้

มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นในเรื่องการให้ผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งใน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการร่วมกิจกรรมด้านการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ตลอดจนความต้องการในการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และกำหนดตัวแปรในประเด็นที่ศึกษาเพิ่มขึ้น เช่น ประสิทธิภาพของบุคลากรที่ควรเข้ามามีส่วนร่วม เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ตลอดจนปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลในรายละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น